

گزارش «توسعه ایرانی» از جزئیات قرارداد سوپ سه‌جانبه گاز

هیاهوی عجیب برای یک قرارداد قدیمی

موریم شکرانی

حقیقت مناسب‌ات انرژی خوبی است که خوشبختانه این گام برداشته شد و قرارداد بین ایران، ترکمنستان و آذربایجان به امضا رسید. وزیر نفت سهم ایران از تجارت گاز در منطقه را کمتر از ۲ درصد عنوان کرد و گفت: این قرارداد به تأمین سوخت زمستانی استان‌های خراسان رضوی، شمالی و جنوبی، گلستان و سمنان کمک می‌کند. اوچی در خصوص بحث تسویه بدهی ایران به ترکمنستان در خصوص قرارداد گازی هم گفته است: خوشبختانه با راهکارهای خوب وزارت نفت و شرکت ملی گاز ایران، به‌زودی نخستین قسط پرداخت مابیت تسویه بدهی به طرف ترکمنستان پرداخت می‌شود. این موضوع در حالی رخ می‌دهد که پیش از این ایران در سال ۲۰۱۶ قرارداد مشابهی را امضا کرده و پس از

زمینه‌های اعلام کرد که در پی دیدار دوجانبه ابراهیم رئیسی و الهام علی‌اف، رؤسای جمهوری ایران و جمهوری آذربایجان، وزیران نفت دو کشور قرارداد سوپ یا معاوضه سالانه ۱.۵ تا ۲ میلیارد متر مکعب گاز از ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از طریق خاک ایران را امضا کردند. جواد اوچی، وزیر نفت درباره این قرارداد توضیح داده است که این قرارداد از اول فصل زمستان عملیاتی می‌شود. به گفته او از حدود دو ماه پیش مذاکره با ترکمنستان و آذربایجان در بحث تجارت گاز آغاز شد که در این سفر منجر به امضای این قرارداد شد. در این قرارداد ما تقریباً سالانه نزدیک ۱.۵ تا ۲ میلیارد متر مکعب گاز را از طرف ترکمنستان و منطقه سرخس دریافت خواهیم کرد و از آستانرا تحویل آذربایجان می‌دهیم. این قرارداد در

امضای قرارداد سوپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان و از خاک ایران این روزها توسط تیم رسانه‌ای دولت سیزدهم در بوق و کرنا شده و بزرگنمایی می‌شود. ماجرا تا آنجا پیش رفته که حالا برخی می‌گویند مشکل کمبود گاز ایران حل شده و عده‌ای حتی از فعال شدن کریدور انرژی بامضای این قرارداد می‌گویند، اما واقعیت چیز دیگری است. قرارداد سه‌جانبه سوپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از طریق خاک ایران در حضور روسای جمهوری ایران و جمهوری آذربایجان در حاشیه نشست آکو در ترکمنستان به امضا رسید. پایگاه اطلاع‌رسانی دولت در همین

درباره سوپ گازی با ترکمنستان ابراز کرده بود. او گفته بود که در ماه‌های پایانی فعالیت دولت یازدهم، وزیر نفت در اقدامی بدون انجام تشریفات قانونی و با خلع ید شرکت ملی نفت، قرارداد سوپ گاز ایران را به یک شرکت ناشناخته واگذار کرد. روزنامه رسالت در آبان ماه سال ۱۳۹۵ در خبری با اعتراض به موضوع سوپ از واگذاری این پروژه به شرکت ناشناخته اعتراض کرده نوشته بود: وبگاه رسمی شرکت ملی گاز ایران ۲۷ مهر ماه سال ۱۳۹۵ با انتشار خبری به نقل از حمیدرضا عراقی، مدیرعامل وقت شرکت ملی گاز و معاون وزیر نفت، اعلام کرده بود: «ما سوپ گاز را خیلی وقت است که شروع و عملیاتی کرده‌ایم، حدود ۳ میلیون متر مکعب گاز از ترکمنستان می‌گیریم، سوپ می‌کنیم، در جمهوری آذربایجان تحویل می‌دهیم و پولش را نیز همان موقع می‌گیریم. ماجرا از این قرار است که از واسطه‌های امسال شرکت ملی گاز ایران با اخذ مجوز از بیژن زنگنه، وزیر نفت از یک شرکت ناشناخته در صنعت گاز کشور به نام «شرکت سرمایه‌گذاری برق و انرژی غدیر» به منظور امضای قرارداد سوپ گاز بین ترکمنستان و سوکار جمهوری آذربایجان حمایت می‌کند و از حدود یک ماه قبل تاکنون روزانه سه میلیون متر مکعب گاز طبیعی از مسیر شبکه خطوط لوله ملی گاز ایران توسط این شرکت ناشناخته گاز سوپ می‌شود.

حضور بخش خصوصی در تمامی مراحل تجارت گاز کشور یکی از سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانونی اساسی است اما حمایت از شرکتی که تاکنون هیچ گونه فعالیتی در حوزه سرمایه‌گذاری، تولید و تجارت صنعت نفت و گاز نداشته است، امضای قرارداد سوپ گاز طبیعی بین ترکمنستان و جمهوری آذربایجان را با ابهامات متعددی روبه‌رو کرده است.»

اوچی: از حدود دو ماه پیش مذاکره با ترکمنستان و آذربایجان در بحث تجارت گاز آغاز شد که در سفر اخیر رئیس‌جمهور به ترکمنستان برای شرکت در اجلاس آکو؛ منجر به امضای این قرارداد شد. در این قرارداد ما تقریباً سالانه نزدیک به ۱.۵ میلیارد متر مکعب گاز را از طرف ترکمنستان و منطقه سرخس دریافت خواهیم کرد و از آستانرا تحویل آذربایجان می‌دهیم

در چنین شرایطی اما اجرای همین قرارداد نه تنها محل اعتراض نیست بلکه به برگ برنده‌ای در دست دولت تبدیل می‌شود.

حجم صادرات گاز به ایران ناچیز است

علاوه بر این مصرف سالانه گاز ایران رقمی بالغ بر ۲۶۰ میلیارد متر مکعب گاز است و سوپ ۱.۵ تا ۲ میلیارد دلاری گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان و از خاک ایران نمی‌تواند مشکل کمبود گاز ایران را رفع کند.

در تراز مصرف و نیاز گاز استان‌های شمالی کشور روزانه یک و نیم میلیون متر مکعب عدد خاصی نیست و این عدد در مقابل نیاز و مصرف روزانه ۸۰ میلیون متر مکعب گاز استان خراسان و ۱۶ میلیون متر مکعب گاز استان گلستان بالای ۲۴ میلیون متر مکعب گاز استان مازندران عدد ناچیزی به نظر می‌رسد. لازم به توضیح است ایران در سال جاری با ناترازی گاز روبروست و پیش‌بینی می‌شود زمستان سختی در پیش باشد. نکته مهم اینجاست که صنایع از هفته گذشته با کمبود انرژی گاز مواجه شده‌اند.

اصلاح خواهد شد و قرار بر این است که از محل‌هایی مانند مازاد هدفمندی یارانه‌ها، منابع اشتغال در نظر گرفته شده در تبصره ۱۸ و فروش اموال دولت در هر استان منابع این صندوق تأمین و با هدایت شورای برنامه‌ریزی استان صرف پروژه‌های استان شود. اما درباره مهم‌ترین بخش بودجه یعنی اوراق، دولت فعلاً میزان فروش اوراق را ۴۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته است. همواره یکی از منابع تأمین اعتبار اوراق است و در تمام دنیا هم در دوره رکود اوراق را انتشار می‌دهند و در دوره رونق بازپرداخت‌ها انجام می‌شود. برای بودجه سال آینده فرض دوره رونق، حجم انتشار اوراق کم می‌شود اما در تبصره یک این موضوع در نظر گرفته شده است که اگر منابع نفتی وصول نشد، اجازه فروش اوراق بیش از آنچه که در بودجه تعیین شده به دولت داده‌اند، به این لحظه تاریخ هشتم آذر ماه میزان فروش اوراق ۴۰ هزار میلیارد تومان دیده شده است.

امروز هشتم آذر ماه هنوز درباره‌ی ۴۲۰۰ تومانی هم هیچ تصمیم قطعی گرفته نشده اما برای ماهه تفاوت آن، ملاک همان ۲۲ هزار تومان است. در شرایط سخت فروش نفت امروز یکی از مهم‌ترین منابع در آمدی دولت فروش اموال و دارایی‌های متعلق به دولت است اما درآمد حاصل از فروش اموال و دارایی دولت در بودجه ۱۴۰۱ عدد بالایی نیست و آنچه تعیین شده نزدیک به ۳۰ هزار میلیارد تومان است البته اجازه‌هایی برای فروش اموال به اقتضای شرایط هم در نظر گرفته شده است. یکی از منابع تأمین اعتبار صندوق‌های استانی، از محل فروش اموال و دارایی دولت خواهد بود. دولت تصمیم به تشکیل صندوق‌های توسعه استانی گرفته است. قرار بر این است مجموعه صندوق کارآفرینی امید تغییر ماهیت داده شود و تحت عنوان توسعه و پیشرفت ایران فعالیت کند و در تمام استان‌ها شعبه داشته باشد. البته اساسنامه این صندوق

می‌گوید: این‌گونه نشست‌ها در کل دنیا بدون تأثیر در حوزه اقتصاد نمی‌تواند باشد. این نشست هم به دلیل این که یک نشست بین‌المللی است، تأثیرهایی هم برای کشور ما و هم کشورهای دنیا خواهد داشت. وی می‌افزاید: امیدوارم نتیجه این نشست آن چیزی باشد که نفع مردم و کشور در آن باشد. اگر توافقی صورت بگیرد، به‌رحال روی بحث قیمت‌ها اثر گذار است و احتمال این که بازار را به سمت آرامش برود و مقداری نوسانات را کاهش می‌دهد، به‌طور طبیعی وجود خواهد داشت؛ هم در بحث اونس جهانی و هم در بازار ارز و طلای داخلی.

رییس اتحادیه طلا و جواهر متذکر می‌شود: در صورتی هم که خروجی مذاکرات مثبت نباشد، باز هم اثرات آن را در بازار خواهیم دید؛ البته مدیریت دقیق اقتصادی اگر اتفاق بیفتد، واکنش بازار کم خواهد بود. محمدولی با تاکید بر تعادل بین عرضه و تقاضا، در پاسخ به این پرسش که در صورت توافق، احتمال این که قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار به کمتر از یک میلیون تومان کاهش یابد، وجود دارد؟ می‌گوید: این رفتارها خیلی سخت اتفاق می‌افتد. اگر هم یک زمانی قرار باشد این اتفاق بیفتد، این‌گونه نیست که این نشست امروز انجام شود و از فردا قیمت‌ها سقوط کند.

۶ ماه امسال و با صرف هزینه‌های لازم از محل اعتبارات جاری و داخلی تعداد ۲۱ حلقه چاه بهسازی و به‌روزرسانی شده است که طی آن ویدئو متری ۱۱ حلقه چاه، احیا و بهسازی ۳ حلقه، تجهیز و به‌روزرسانی ۵ حلقه چاه و آزمایش پمپاژ ۲ حلقه چاه انجام شد و نهایتاً این ۲۱ حلقه چاه مجموعاً با افزایش قابل توجه آبدی مجدداً در مدار توزیع و بهره‌برداری قرار گرفت.

میزان فروش نفت و قیمت دلار در بودجه سال آینده اعلام شد

بودجه تحویل قطعی بودجه ۱۴۰۱ در ۱۵ آذر ماه است. همچنین در تبصره ۱۲ بودجه سال آینده برای افزایش حقوق و دستمزدها ضرب ۱۰ درصدی در نظر گرفته شده است. یکی از موضوعات مهم برنامه مالی دولت نرخ تسعیر ارزی درآمدهای نفتی در بودجه ۱۴۰۱ پادار ۲۳ هزار تومانی محاسبه شده است همچنین بودجه ارزی شرکت‌ها هم با همین نرخ در نظر گرفته شده است. همچنین بودجه ارزی شرکت‌ها هم با همین نرخ در نظر گرفته شده اما احتمالاً تمام قیمت‌ها بر اساس ETS خواهد بود. اما از دیگر موضوعات مهم و جنجالی بودجه سال آینده تعیین تکلیف ارز ۴۲۰۰ تومانی است که تا به

درآمد حاصل از فروش اموال و دارایی دولت در بودجه ۱۴۰۱ عدد بالایی نیست و آنچه تعیین شده نزدیک به ۳۰ هزار میلیارد تومان است، اما این عدد نهایی نیست البته اجازه‌هایی برای فروش اموال به اقتضای شرایط هم در نظر گرفته شده است. به گزارش ایلنا، دولت باید برنامه مالی سال آینده کشور را نیمه آذر ماه به مجلس تحویل دهد. رییس سازمان برنامه بودجه گفته است در موعد مقرر یعنی ۱۵ آذر ماه لایحه بودجه ۱۴۰۱ را به مجلسی تقدیم می‌کند. از دیگر وعده‌های میر کاظمی بستن بودجه بدون کسری است و گفته بودجه سال آینده غیر تورمی خواهد بود. در حالی شمارش معکوس تحویل برنامه مالی سال آینده آغاز شده که هنوز تکلیف مهم‌ترین عامل اثرگذار در اقتصاد ایران یعنی مذاکرات برجام روشن نیست و می‌دانیم عدم احیای برجام و احیای آن به صورت مستقیم در برنامه مالی کشور مان و به ویژه میزان فروش نفت و درآمد

حاصل از آن تأثیرگذار است. در واقع در شرایط حال حاضر تعیین‌کننده‌ترین عامل اقتصادی برجام است. تا امروز یعنی هشتم آذر تکلیف برخی از موضوعات مهم در بودجه سال آینده تعیین شده به‌طوری که بودجه سال آینده را بر مبنای فروش ۱.۲ میلیون بشکه نفت در روز بستند. هر چند هنوز آنچه که برای بودجه سال آینده نوشته شده‌هایی نیست اما وعده رییس سازمان برنامه

پیش‌بینی قیمت فلز زرد پس از مذاکرات وین

بازار طلا به کدام سو می‌رود؟

کارشناسان بازارهای مالی تاکنون پیش‌بینی‌های خود از قیمت طلا را در سناریوهای مختلف برجامی و روند قیمتی آن را در ماه‌های آینده بیان کرده‌اند. این در شرایطی است که روند قیمت طلا از ابتدای سال صعودی بوده است. پایین‌ترین سطح قیمتی طلا در سال جاری مربوط به ۱۵ اردیبهشت‌ماه است که هر گرم طلای ۱۸ عیار ۸۹۸ هزار تومان قیمت داشت،

اما از آن زمان مسیر صعودی را طی کرده است؛ به طوری که با افزایش حدود ۴۱ درصدی، به دامنه یک میلیون و ۲۶۹ هزار تومان رسیده است. **منتظر شوک لحظه‌ای نباشید** حال در این شرایط، فعالان بازار طلا معتقدند با وضعیتی که بازار دارد، احتمال این که شوک شدید قیمتی را در بازار طلا شاهد باشیم، کم است. ابراهیم محمدولی، رییس اتحادیه طلا و جواهر در گفت‌وگو با خبرگزاری آنا این

دور جدید مذاکرات هسته‌ای از دیروز آغاز شد و همین اتفاق، این روزها بازارهای کشور را وارد فاز سردرگمی کرده؛ تا آن‌جا که فعالان اقتصادی می‌گویند هر گونه خبر خوش یا منفی از مذاکرات، شوک متفاوتی را به بازارها منتقل می‌کند.

خبر ویژه

در راستای ارتقای کمی و کیفی آب آشامیدنی شهروندان

بخش قابل توجهی از چاه‌های اسلامشهر بهسازی شد

و رفع نواقص چاه‌های موجود در کل مناطق تحت پوشش شرکت در دستور کار قرار گرفته و مطابق برنامه انجام می‌پذیرد. آرش شکیبی ضمن تشریح پروژه‌های انجام شده در این خصوص در اسلامشهر گفت: طی

طی شش ماه اول سال جاری تعداد ۲۱ حلقه چاه در اسلامشهر احیا، آزمایش پمپاژ، ویدئو متری و تجهیز و بهسازی شده است. شهرستان اسلامشهر -الناز عباسی: معاون نظارت بر بهره‌برداری آب این شرکت با اعلام

خبر فوق‌الظهور داشت: به منظور تأمین و توزیع آب آشامیدنی شهروندان و مشترکین با کمیت و کیفیت مطلوب‌تر و مدیریت و همچنین بهره‌برداری بهینه از منابع آبی موجود، احیا و راه‌اندازی چاه‌های قدیمی و نیمه‌فعال و بازبینی

خبر اقتصادی

اعلام برنامه‌های اقتصادی ایران

در سوریه

مهر - وزیر صمت با بیان اینکه می‌توان محصولات متعددی در سوریه تولید و به دیگر کشورهای عربی و منطقه صادر کرد، گفت: نکته کلیدی اینجاست که روابط اقتصادی متعادل ایجاد کنیم که دو طرف از آن نفع ببرند. فاطمی امین که به دعوت سامر الخلیل وزیر اقتصاد سوریه به این کشور سفر کرده است، در تشریح اهداف این سفر گفت: تمرکز من در این سفر روی روابط اقتصادی در بخش‌های مختلف با کشور سوریه است و حتی می‌توان طرح‌های چند جانبه‌ای داشته باشیم. وی افزود: می‌توان محصولات متعددی در سوریه تولید و به دیگر کشورهای عربی و منطقه صادر کرد.

فاطمی امین در خصوص ارتقای همکاری‌های تجاری و اقتصادی نیز تصریح کرد: اولین نکته‌ای که ما بر آن متمرکز خواهیم شد متعادل کردن تراز تجاری دو کشور است؛ قطعاً سوریه با مشکلاتی جدی در زمینه اقتصادی مواجه است و شاید صادرات یک طرفه تصویری عملی نباشد بنابراین نکته کلیدی اینجاست که روابط اقتصادی متعادل ایجاد کنیم که دو طرف از آن نفع ببرند.

گم شدن ۶۰ میلیون دلار ارز دولتی برای واردات کره

ایلنا - معاون فنی گمرک ایران گفت: طبق بررسی‌های صورت گرفته احتمال داده می‌شود یکی از واردکنندگان کره حیوانی در سال‌های ۹۶ تا ۹۸، با دریافت ۶۰ میلیون دلار ارز دولتی این کالا وارد نکرده است. مهرداد جمال ارونقی، در خصوص واردکنندگان کره که از ارز رسمی استفاده کرده‌اند، گفت: ستاد مرکزی گمرک ایران طی بررسی‌هایی مجدداً نتایج جدیدی دست یافته است. وی ادامه داد: در یکی از این بررسی‌ها با هماهنگی‌های نظارتی مشخص شد که یکی از مجتمع‌های صنایع لبنی و واردکنندگان کره حیوانی اظهارنامه‌های به گمرک ارائه کرده که در بیش از ۹۴ فرقه گمرک متوجه شده ارزی که برای کالا اظهار کرده بیش بود ارزش داشته است.

آمادگی بغداد

برای پرداخت بدهی‌های ایران تسنیم - سخنگوی وزارت برق عراق اعلام کرد که این کشور بدهی‌های خود به تهران را پرداخت خواهد کرد. «محمد موسی»، سخنگوی وزارت برق عراق به بغداد امروز گفت: صادرات گاز ایران به عراق که در تداوم فعالیت نیروگاه‌ها نقش دارد، به‌طور مستمر در حال کاهش است. وی گفت: صادرات گاز ایران که باید ۵۰ میلیون متر مکعب باشد، اکنون حدود ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار متر مکعب است. موسی اظهار داشت: خط صادرات برق ایران عراق نیز کاملاً قطع شده و برقی که مورد استفاده شهروندان قرار دارد تنها تولید داخلی است.

رئیس قوه قضاییه دستور داد رسیدگی مجدد به پرونده مدیرعامل سایت دیوار

ایرنا - رئیس دستگاه قضایی پرونده مدیرعامل دیوار ورود کرد و دستور رسیدگی مجدد به این پرونده را صادر نمود. حکم مجازات سه ماه و یک روز حبس برای اشکان میرآمندهی مدیرعامل سایت دیوار در دادگاه تجدیدنظر تهران تأیید شده است. این حکم قضایی امکان جایگزینی ندارد مگر به روش اعاده دادرسی و با اعمال ماده ۴۷۷ که از ظرفیت‌های قانونی است، مجدداً در پرونده رسیدگی قرار گیرد.

دعوت وزیر ارتباطات از بسیجیان برای حل مشکل ارتباطی روستاها

ایرنا - عیسی زارع‌پور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با تأکید بر اینکه حل بسیاری از مشکلات کشور روحیه بسیجی می‌خواهد، تأکید کرد که دانشمندان و متخصصان بسیجی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای حل مشکلات ارتباطی کشور مخصوصاً برقراری ارتباطات در روستاهای بالای ۲۰ خانوار باقی‌مانده در کشور وارد میدان شوند.